

17.

USTAWA

z dnia 17 grudnia 1920 r.

**o przejęciu na własność Państwa ziemi w niektórych powiatach
Rzeczypospolitej Polskiej**

Art. 1. Państwo przejmuje na własność w powiatach, wymienionych w art. 6 niniejszej ustawy:

- 1) dobra skarbu rosyjskiego, państwowe, apanażowe i gabinetowe oraz dobra b. Banku Włościańskiego;
- 2) dobra skarbowe, nadane przez władze rosyjskie pod nazwą majoratów;
- 3) dobra, należące do członków b. dynastji rosyjskiej;
- 4) dobra duchowne i klasztorne, będące w posiadaniu Kościoła Katolickiego po porozumieniu ze Stolicą Apostolską, a co do innych dóbr — po porozumieniu z przedstawicielami właściwych wyznań, o ile porozumienie to przed 1 kwietnia 1921 r. nastąpić może;
- 5) dobra innych instytucji publicznych, a w szczególności fundacji przy zabezpieczeniu celu fundacji.

Art. 2. Z mocy niniejszej ustawy mogą być również przejęte na własność Państwa ziemie prywatne:

- a) w całości, gdy zostały przez właściciela opuszczone i gdy właściciele lub osoby, przedstawiające ich prawa, nie wrócą do swych siedzib przed 1 kwietnia 1921 r.;
- b) w części, stanowiącej nadwyżkę ponad 400 ha ogólnej przestrzeni jednego zabudowanego folwarku, który winien być właścicielowi pozostawiony, gdy właściciel lub osoba, zastępująca jego prawa, jest obecna lub przed 1 kwietnia 1921 r. do siedziby wróci;
- c) w części niezagospodarowanej z obszaru właścicielowi pozostawionego, o ile w 1 rok po zawarciu traktatu pokojowego z Rosją nie została zagospodarowana.

Właścicielom, co do których zostaną dostarczone dowody, że nie mogli powrócić na skutek internowania, lub zostali wywiezieni przez obce władze, winna być pozostawiona możliwość utrzymania jednego folwarku, nie przekraczającego 400 ha powierzchni.

Art. 3. Osobna ustawa określi czas i sposób oszacowania, cenę wykupu oraz sposób spłaty właścicieli obszarów, przejętych przez Państwo na mocy art. 2.

Art. 4. Powyższy zapas ziemi, z wyjątkiem wód, nieużytków, większych przestrzeni leśnych i gruntów, przeznaczonych na cele użyteczności publicznej, przeznaczony jest, na rozkolonizowanie między żołnierzy oraz na wykonanie reformy rolnej.

Art. 5. Właściciele gruntów, przejętych na własność Państwa, z mocy art. 2 niniejszej ustawy, mogą otrzymać w razie powrotu po 1 kwietnia 1921 r. ziemię w innym miejscu w ilości, odpowiadającej rozmiarowi i wartości poprzednio posiadanego gruntu, jednak nie przekraczającej 45 ha, a w razie, gdyby były zajęte ich zabudowania, też mogą otrzymać bezpłat-

nie potrzebną do zabudowania się ilość budulca, odpowiadającą rozmiarowi posiadanych poprzednio budynków, nie większą jednak, niż 80 m.³

Prawo to przysługiwać będzie byłym właścicielom w ciągu 3 lat po ogłoszeniu niniejszej ustawy.

Właściciele, powracający na swe gospodarstwa przed 1 kwietnia 1921 r., obowiązani są zwrócić wszelkie koszty nakładów, poniesionych przez nowonabywców dla zagospodarowania ziemi i zabudowania się.

Art. 6. Ustawa niniejsza obowiązuje w niżej wymienionych powiatach według dotychczasowego podziału administracyjnego:

- 1) brzeskim, 2) prużańskim, 3) wołkowyskim, 4) słonimskim, 5) nowogródzkim, 6) baranowickim, 7) wilejskim, 8) dziśnieńskim, 9) nieświeżskim, 10) łuninieckim, 11) pińskim, 12) kobryńskim, 13) włodzimierskim, 14) kowelskim, 15) łuckim, 16) rówieńskim, 17) dubieńskim, 18) sarneńskim, 19) krzemienieckim, 20) ostrogskim, 21) grodzieńskim, 22) lidzkim.

Art. 7. Dla dokonania przejęcia ziemi na własność Państwa oraz jej przekazywania w myśl art. 4 niniejszej ustawy, tworzy się w każdym z wymienionych w art. 6 powiatów Powiatowe Komitety Nadawcze, których skład stanowią: starosta lub jego zastępca, jako przewodniczący i jako członkowie: przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, Skarbu i Spraw Wojskowych oraz Głównego Urzędu Ziemskiego, po jednym od każdego ministerstwa i urzędu oraz dwaj przedstawiciele miejscowych rolników po jednym od mniejszej i większej własności z głosem doradczym, powołani przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych. Komitety orzekają większością głosów; przy równym ich podziale przeważa głos przewodniczącego.

Art. 8. Od orzeczeń Powiatowych Komitetów Nadawczych służy osobom interesowanym w ciągu trzydziestu dni od dnia wydania orzeczenia prawo odwołania się do Komisji Odwoławczych, które utworzy Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Prezesem Głównego Urzędu Ziemskiego.

Art. 9. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych w porozumieniu z Prezesem Głównego Urzędu Ziemskiego.

Art. 10. Ustawa niniejsza zyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Marszałek:

Trampczyński

Prezydent Ministrów:

Witos

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

w z. Z. Chmielewski

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego:

T. Wilkoński